Samenvatting van het wijzigingsvoorstel Gemeenschappelijke Regeling BHIC.

Krachtens de nieuwe Wet Gemeenschappelijke Regelingen kunnen gemeenteraden geen deelnemer zijn van het BHIC. Toetreding en bestuursverkiezingen worden de bevoegdheid van het college van B&W
Bij waterschappen ligt dat anders: in de huidige regeling is toetreding en bestuursverkiezing een bevoegdheid van het algemeen bestuur, dat moet worden de bevoegdheid van het algemeen én het dagelijks bestuur.
Concreet betekent dit dat de gemeenteraden moeten besluiten om **uit** de regeling te treden. Tegelijkertijd dienen zij de Colleges van B&W te machtigen de oude BHIC-regeling te wijzigen conform de nieuwe tekst.
Bij de waterschappen is het net andersom, daar treedt niemand uit maar moeten de dagelijkse besturen juist toetreden tot de BHIC-regeling.

In artikel 4 wordt gesproken over de bestuurssamenstelling. In de tekst wordt uitgegaan van een algemeen bestuur bestaande uit zes leden. Dit kan door het BHIC-bestuur in samenspraak met de portefeuillehouders worden gewijzigd (zie de betreffende notitie die u eerder is toegezonden en op de agenda staat van de bestuursvergadering en het portefeuillehoudersoverleg van a.s. vrijdag.) Mocht het bestuur besluiten tot wijziging van het aantal leden dan wordt de tekst uiteraard dienovereenkomstig aangepast.

In artikel 10 wordt nogmaals gesproken over de bestuurssamenstelling. In het wijzigingsvoorstel is sprake van een vaste zetel voor de waterschappen, dat was in de oude regeling niet het geval. Dat had ook een goede reden: in een regeling met 15 gemeenten en 2 waterschappen zou een vaste bestuurszetel voor de waterschappen niet alleen een forse oververtegenwoordiging betekenen maar – belangrijker nog – ook weinig ruimte overlaten om een zo breed mogelijk samengesteld bestuur te krijgen. Zo is er in voorafgaande jaren bij de bestuurssamenstelling veel oog geweest voor deelnemers met een bijzondere problematiek (Grave, Oss en Veghel) en is er ook altijd goed gelet op afspiegeling: regionale spreiding, verhouding man/vrouw, afwisseling grote en kleinere gemeenten, vertegenwoordiging waterschappen. Die manoeuvreerruimte wordt bij permanente vertegenwoordiging van één van de deelnemers wel erg klein. Het bestuur dient hierover een besluit te nemen, is daartoe ook gemachtigd omdat in de kantlijn nadrukkelijk staat dat de deelnemers dit artikel naar eigen inzichten kunnen wijzigen.
Los van dit meer principiële punt, staat het de deelnemers natuurlijk vrij om in de praktijk het waterschap zoveel als mogelijk bestuurlijk vertegenwoordigd te laten zijn.

In artikel 18 wordt het fenomeen kadernota geïntroduceerd. Dat heeft voor het BHIC geen gevolgen omdat we een dergelijk document al jaarlijks maken. In artikel 22 wordt de datum van inzending van ontwerpbegroting, voorlopige jaarrekening en jaarverslag vervroegd: dat was 1 mei, dat wordt 15 april.

Tenslotte nog wat opmerkingen over de wijze van besluitvorming in het bestuur. Een aantal keren wordt in het wijzigingsvoorstel gerept over een vereiste unanimiteit van stemmen. Ik laat de betreffende artikelen even de revue passeren:
Artikel 3 gaat over de kosten die het BHIC in rekening brengt bij de klant (prijs van fotokopieën, opzoektarief e.d.). Deze kosten moeten door het Algemeen Bestuur bij unanimiteit worden vastgesteld. **Commentaar:** unanimiteit is een zwaar middel om een voor het overige niet zo belangrijke zaak te regelen.
Artikel 6, lid 4 gaat over de oprichting van en/of deelname in stichtingen, maatschappen, verenigingen e.d. Ook hier wordt het principe van unanimiteit gehanteerd. **Commentaar:** hier lijkt de zwaarte van de zaak meer in verhouding met de vereiste unanimiteit.

Artikel 5, lid 4 gaat over de besluitvorming binnen het Algemeen Bestuur. Ik wil die bepaling graag onder uw aandacht brengen en laat de betreffende passage in extenso volgen:

> *Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt unanimiteit vereist van hen die een stem hebben uitgebracht*

Commentaar: Ik ben geen jurist maar ik lees hier dat het AB alleen besluiten kan nemen in unanimiteit. Ik heb daar contact over op genomen met het Nationaal Archief (de specialist op het Ministerie van OCW was onbereikbaar) en kreeg als antwoord dat het Rijk prijs stelt op unanimiteit bij belangrijke zaken als vaststelling van de begroting e.d. Mijn antwoord was dat unanimiteit – net als wereldvrede - een nobel streven is maar in de praktijk niet altijd haalbaar. De reactie van het Rijk bleef ongewijzigd: men hecht er zeer aan.
Heel concreet betekent een vereiste unanimiteit dat een gemeente die ook in het bestuur zit een begroting met een voor de betreffende gemeente nadelige maatregel (zoals opheffing erfgoedlokalen) kan blokkeren.

Een soortgelijke consequentie is terug te vinden in artikel 25, lid 3. Het artikel gaat over de regels met betrekking tot de organisatie en controle van de financiële administratie van het BHIC. Lid 3 luidt als volgt

> *Het algemeen bestuur neemt de besluiten met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen / met unanimiteit van stemmen*

In de kantlijn staat vermeld “hier kunnen de deelnemers zelf een keuze in maken”

Commentaar: regels over de financiële administratie bevatten ook de vaststelling van de financiële kaders. Een vereiste unanimiteit betekent bijvoorbeeld dat als het bestuur de algemene reserve wil afschaffen, één lid dat kan tegenhouden. Dat is niet bevorderlijk voor de besluitvorming. De deelnemers wordt de keuze gelaten om de vereiste unanimiteit te handhaven dan wel te wijzigen in een twee derde meerderheid. Die 2/3 lijkt mij ontleend aan een bestuur bestaande uit zes leden en dan gaat het dus over een gewone meerderheid (vier van zes). Zou het bestuur worden uitgebreid tot acht leden, dan betekent 2/3 een gekwalificeerde meerderheid van zes van de acht stemmen.
Aanstaande vrijdag is tijdens de vergadering mr. Rob de Greef aanwezig. Het BHIC heeft hem ingehuurd als onafhankelijk specialist. Ik neem aan dat hij de vergadering kan adviseren over deze belangrijke materie.

Tot zover mijn samenvatting van de belangrijkste punten uit het u eerder toegezonden wijzigingsvoorstel. Ik kan naar eer en geweten geen andere passages vinden die overdenking behoeven. De overige wijzigingen zijn m.i. vooral juridisch en marginaal.

Ten slotte nog iets over het portefeuillehoudersoverleg. Het wijzigingsvoorstel rept daar niet over, omdat ook in de oude regeling daarover niets werd vermeld. Het portefeuillehoudersoverleg is ‘gewoon’ een onderlinge afspraak tussen alle deelnemers.

Met vriendelijke groet,
René Bastiaanse
7-10-2015